

**UCHWAŁA Nr .....**

**RADY GMINY CHRZĄSTOWICE**

z dnia ..... r.

**w sprawie uczczenia pamięci ofiar Tragedii Górnośląskiej**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940) uchwala się, co następuje:

§ 1. Rada Gminy Chrzastowice, w 80. rocznicę Tragedii Górnośląskiej, oddaje cześć pamięci represjonowanej ludności cywilnej, wszystkim, którzy stracili życie i zdrowie, oraz tym, którzy byli prześladowani za trwanie w pamięci o tych wydarzeniach.

§ 2. Przyjmuje się stanowisko będące uzasadnieniem i stanowiące integralną część uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chrzastowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

## UZASADNIENIE

W styczniu 2025 roku minęło 80 lat od wkroczenia na Górny Śląsk Armii Czerwonej i początku represji określanych współcześnie mianem Tragedii Górnośląskiej. Pierwszym jej aktem były zbrodnie popełnione na ludności cywilnej.

Wkraczające do górnośląskich miejscowości oddziały czerwonoarmistów dopuszczały się masowych mordów, gwałtów i tortur. Wielu ludzi straciło życie, zdrowie lub było świadkami aktów przemocy. Do rangi symbolu urosły masakry dokonane w Miechowicach pod Bytomiem, gdzie zamordowano 380 osób, i podopolskich Boguszycach, gdzie zabito co najmniej 270 mieszkańców. Do tej pory nie udało się ustalić dokładnej liczby ofiar w skali całego regionu. Rozpoczęły się masowe deportacje do obozów pracy w Związku Sowieckim, z których wielu wywiezionych nigdy nie wróciło do swoich domów. Liczbę deportowanych szacuje się na nie mniej niż 46 200 osób. Tragiczny był również los pozostawionych bez głównych żywicieli rodzin. Zbrodniom i represjom towarzyszyły masowe rabunki, podpalenia i zniszczenia mienia mieszkańców regionu. Jednocześnie demontowano infrastrukturę przemysłową i wywożono ją do Związku Sowieckiego.

Po zakończeniu działań wojennych prześladowania nie ustały. Komunistyczne władze Polski „ludowej”, które przejęły administrację nad regionem, kontynuowały represje wobec mieszkańców Górnego Śląska. Podejrzanych o „niewłaściwe” pochodzenie umieszczano w więzieniach i obozach pracy, prowadzonych przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego – m.in. w Świętochłowicach-Zgodzie, Mysłowicach i Łambinowicach. Osadzonych traktowano brutalnie. Panowały głód i choroby, które powodowały wysoką śmiertelność wśród uwięzionych. Represje Tragedii Górnośląskiej spowodowały tysiące ofiar.

Opisane zdarzenia w okresie Polski „ludowej” były wyrugowane ze sfery publicznej, ale przetrwały w pamięci prywatnej, a po 1989 roku zostały przywrócone pamięci zbiorowej i kartom historii.

Wydarzenia z 1945 r. nie ominęły mieszkańców Gminy Chrzastowice.

Pierwsze spotkanie upamiętniające 80. rocznicę Tragedii Górnośląskiej odbyło się na naszym terenie 16 stycznia 2025 r. w Klubie Samorządowym w Chrzastowicach. Wówczas DFK Chrzastowice i Gminna Biblioteka Publiczna w Chrzastowicach zorganizowali spotkanie autorskie z prof. Adrianą Dawid, redaktorką publikacji „Górnoślązacy 1945-1946. Historia jednej rodziny”, czyli wspomnienia mieszkanki Łędzin, która spisywała je dla swojej córki.

26 stycznia 2025 r. w kościele Niepokalanego Poczęcia NMP w Chrzastowicach odprawiona została Msza Święta za poległych i ofiary cywilne z 1945 roku. Po liturgii modlitwa nad grobami ofiar na cmentarzu komunalnym.

„W hołdzie ofiarom mieszkańców Gminy Chrzastowice”, pod takim tytułem odbyło się 11 maja 2025 r. w Świetlicy „Pod lipami” w Dębskiej Kuźni drugie spotkanie upamiętniające 80-tą rocznicę Tragedii Górnośląskiej. Wydarzenie poprzedziła wspólna modlitwa w miejscu upamiętniającym 39 ofiar II wojny światowej, które w dniach 21 do 23 stycznia 1945 r. zginęły w Dębskiej Kuźni.

Rada Gminy Chrzastowice, w 80. rocznicę Tragedii Górnośląskiej, oddaje cześć pamięci represjonowanej ludności cywilnej. Wszystkim, którzy stracili życie i zdrowie, oraz tym, którzy byli prześladowani za trwanie w pamięci o tych wydarzeniach.

Na październik 2025 r. planowane jest ostatnie spotkanie upamiętniające 80. Rocznicę Tragedii Górnośląskiej.